

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Diascepsin Hanc Theologicam De Coelo Beatorum

**Pfaff, Christoph Matthaeus
Bardili, Eberhard Ludwig
Maercklin, Friedrich Jacob**

Tubingae, 1722

VD18 15032876-ddd

§. IX.

[urn:nbn:de:bsz:31-130208](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130208)

§. VIII.

Sunt tamen, qui rem determinant ajantque, π̄ illud esse creatum & vel in materiale vel spirituale, etsi situm ejus definire nolint. Argumenta eorum sunt desumpta I. ex appellatione coeli beatorum. Vocatur civitas, domus, tabernaculum, paradifus, templum, locus. Vide supra §. 3. II. ex ipsius creatione Gen. 1. v. 1. Pl. 33. v. 14. Prov. 8. v. 27. III. ex Apostolicâ assertionem Hebr. 11. v. 10. 2. Cor. 5. v. 1. IV. quia implicat, coelum beatorum esse increatum. V. quia expressè dicitur creandum Jes. 66. v. 22. 2. Pet. 3. v. 13. Si verò coelum beatorum post consummationem seculi erit coelum creatum, quidni & ante consummationem seculi? Matth. 25. v. 41. Ubi & hoc notandum, illam creationem non esse ex nihilo sed saltem innovationem. Ita Jes. 65. v. 17. & Ecclesia Novi Testamenti dicitur novum coelum & nova terra, quæ tamen per creationem ex nihilo haud producta fuit. Et hæc est, uti jam diximus, sententia CALIXTI (u), DANNHAUERI (x), FECHTII (y), atque ex veteribus DAV. RUNGII (z).

§. IX.

Qui π̄ beatorum increatum esse ajunt, ita rationes suas componunt. Et I. quidem provocant ad silentium Scripturæ sacræ, quæ nullibi istam creationem memoret. II. Ajunt, coelum beatorum dici coelum novum Jes. 65.

C

v. 17.

(u) Vide HULSEMANNI respons. ad appendicem CALIXTI dialysi apologeticæ problematis Calixtini adjunctam p. 413. sqq. Adde tamen CALIXTUM de supremo judicio p. 123. 124. (x) in hodol. p. 762. 763. 1479. sqq. & in hodom. Spir. Calv. p. 814. sqq. (y) in lect. Theol. in Syllogem p. 195. 196. (z) Vide CALOV. Syst. Loc. Theol. T. 3. p. 1012. sqq. & maximè B. MEISNERUM in Phil. Iob. P. 1. p. 455. 456.

vñ. 1. 7. 66. vñ. 22. 2. Pet. 3. vñ. 13. Apoc. 21. vñ. 1. Si itaque jam creatum fuerit in primâ creatione, novum id dici non posse. Addunt III. regnum coelorum in sacris litteris non dici creatum sed præparatum Jes. 64. vñ. 4. Math. 25. vñ. 34. 1. Cor. 2. vñ. 9. per æternam prædestinationem. Arguunt porro IV. omnes coelos in consummatione seculi igne perituros 2. Pet. 3. vñ. 7. 11. ut novum succedat 13. Jam verò coelum beatorum conflagrare non posse. Esse enim id æternum 2. Cor. 5. vñ. 1. Hebr. 12. vñ. 28. Adjiciunt V. quemadmodum non sequatur, ex eo, quod Deus dicitur *esse in caelo, habitare in caelo, descendere de caelo*, coelum Dei esse locum aliquem corporeum & creatum, sic nec ex eo, quod beati dicuntur *recipiendi in caelum, futuri in caelo*, sequi, quod coelum sit locus creatus. Addunt, quamvis dicamur abesse à Domino, qui in terris adhuc sumus 2. Cor. 5. vñ. 6. tamen hoc non intelligendum esse ratione præsentiae ipsius divinæ, ac si Deus præsens nobis haud esset Act. 17. vñ. 27. 28. sed ratione manifestationis hujus præsentiae beatificæ 1. Thes. 4. vñ. 17. 1. Joh. 3. vñ. 2. 2. Cor. 5. vñ. 7. Imò VI. dicunt, sicut infernus non sit locus quidam corporeus, ita nec coelum esse locum corporeum. Ajunt VII. si coelum esset locus corporeus, illud fore longum, latum & profundum domicilium, quæ nimis crassa sit coeli idea. Et VIII. beatos, utpote spirituales non opus habituros loco corporeo, quia nec Angeli eo indigent. Urgent denique, si coelum beatorum dicatur creatum, determinari non posse, num die primo vel secundo hexaëmeri creatum sit, num sit materiale an immateriale (a) ubicunque coeli creatio ponatur in sacris litteris, coelum aspectabile poni, descriptionem
coeli

(a) Vide hîc B. MEISNERI Philos. sobr. P. 1. p. 549. 199.

coeli beatorum in sacris literis esse parabolicam , meta-
 phoricam & mysticam , & quæ ejusmodi sunt (b). Præ-
 cipua verò , quæ ad hanc thesin firmandam pertinent ,
 petere placet ex Breviario Hülsemanniano enucleato] O.
 AD. SCHERZERI. Hic luculentissimè probatum vi-
 deas , π̄ beatorum esse increatum. Provocatur I. ad
 Joh. 17. v. 5. 24. ubi cœlum beatorum dicitur claritas,
 quam Christus apud Patrem habuit ab æterno & ad quam
 in exaltatione rediit , ad quam & vocat electos. Hæc
 verò claritas est increata , æterna. Scilicet idem est Dei
 Christi & beatorum coelum , coelum gloriæ , ubi Deus
 felicitate essentiali , infinitâ , independente gaudet , beati
 finitâ , quatenus ejusdem pro modulo finitatis suæ capa-
 ces sunt. Hoc est coelum illud æternitatis , quod Deus,
 qui in excelsis est , inhabitat Jes. 57. v. 15. Nota hic,
 lector , controversi inter Theologos , quod ὡς ἐν παρόδῳ
 no amus , num coelum beatorum à coelo gloriæ sit
 distinctum. Negat id HULSEMANNUS. Eò enim per-
 venient beati , ubi Christus est Joh. 12. v. 32. 17. v. 5.
 24. 14. v. 3. 4. Col. 3. v. 2. Porro τὸ π̄ beatorum
 dicitur tabernaculum Dei cum hominibus , qui habitat
 cum illis Apoc. 21. v. 3. Imò templum civitatis coele-
 stis ipse Deus est & Agnus v. 22. Quid ? Coelum bea-
 torum vocatur locus etiam ipsius Dei Jes. 26. v. 21. Hof.
 5. v. 15. Mich. 1. v. 3. Nec dantur duo π̄ increata ,
 unum Dei , alterum beatorum. Ergo beatorum π̄ est
 est etiam π̄ Dei , imò ipse Deus. Dan. 4. v. 26. Et ta-
 men beatitudo beatorum est diversa numero à beatitudi-
 ne Dei. Unde Joh. 17. v. 5. Christus distinctè & no-
 tanter ait : *ut ibi sint , ubi ego sum* (in eodem π̄ felici-
 ta-

C 2

(b) Vide GERHARDUM de vitâ aternâ §. 40.

tatis) & videant (non habeant eandem) claritatem (de quâ ibi loquitur, verè immensam ac infinitam) *meam* &c. ut sic omninò maneat, coelum illud majesticum uni (solique Deo) proprium esse. Denique, cùm Christus non ascenderit in $\pi\bar{\nu}$ diversum ab eo, in quo erat ante incarnationem & ante mundum conditum Joh. 3. v. 13. 6. v. 36. illud verò coelum gloriæ sit & $\pi\bar{\nu}$ æternum & increatum, & eò etiam perveniant beati Joh. 17. v. 5. patet, & $\pi\bar{\nu}$ beatorum idem esse cum $\pi\bar{\nu}$ Dei & esse increatum. Provocat II. SCHERZERUS ad 2. Cor. 5. v. 1. & hoc necit argumentum: Quod ira est ἀχειροποίητον, ut sit æternum, id est increatum. Cùm enim hîc τὸ ἀχειροποίητον & τὸ æternum æquipolleant, patet, dici non posse, ἀχειροποίητον hîc dici coelum beatorum saltem eapropter, quòd hominum manibus factum non sit. III. ita insurgit laudatus Theologus: Quod ante creationem mundi iam paratum fuit, illud est æternum & increatum. Atqui coelum beatorum Matth. 25. v. 34. Ergo. Scilicet *paratio* illa non est *creationis* sed *assignationis* per æternam prædestinationem. IV. ait, Christum non ingressum esse in tabernaculum χειροποίητον, hoc est, ἢ τὰντης τῆς κτίσεως. Hebr. 11. v. 11. 24. Ergò coelum illud esse increatum, in quod ingressus sit, quo & assumat beatos. V. Objectionem CALIXTI: *Cælum beatorum aut est $\pi\bar{\nu}$ creatum, aut Deus, aut nihil, sed neque hoc, neque illud, ergò istud*, ita exhibet, dari quartum, nempe aliquid nobis incognitum I. Cor. 2. v. 9. imò dari quintum, nempe $\pi\bar{\nu}$ demùm creandum Matth. 25. v. 34. Jes. 65. v. 17. 66. v. 22. 2. Pet. 3. v. 13. Apoc. 21. v. 1. et si ipse non existimet, $\pi\bar{\nu}$ beatorum creandum demùm esse, sed ajat potius, beatos in $\pi\bar{\nu}$ increato semper versaturos. Et concedunt sanè alii, $\pi\bar{\nu}$ beatorum esse
 ipsum.

ipsum Deum (c). Porrò VI. arguit : Si coelum beatorum jam existit Matth. 25. vs. 34. Joh. 14. vs. 2. 2. Cor. 12. vs. 2. tunc non demùm creandum est, creatione propriè sic dictâ, sed saltem manifestandum omnibus beatis post judicium extremum in gloriam Domini unâ introductis. Denique VII. ita inquit: Si coelum beatorum adhuc creandum est, tùm vel melioris vel deterioris vel æqualis conditionis erit cum π̄ beatorum præsentem. At verò nullum dici sine absurditate potest. Non primum. Quid enim quæso melius esse posset coelo SS. Trinitatis & Corporis Christi, in quod Elias, in quod Enochus, in quod omnes beati recepti sunt? Non secundum. Ita enim beatorum deteriora foret conditio post consummationem seculi. Ita Deus creaturus esset coelos novos præstantiâ & eminentiâ priori beatorum π̄ deteriores. Non tertium. Si enim æquale est π̄ præsens beatorum τ̄ π̄ eorundem futuro, nulla adparet ratio, cur prior destructo π̄ novum creaturus esset Deus. Itaque π̄ præsens non destruitur nec novum quoad substantiam creatur, sed præsens saltem manifestatur omnibus, qui ob tantam multitudinem consortium in unum congregatam & gloriâ Domini circumfusam novum hoc coelum tanquàm recens creatum & sibi antea non visum mirabuntur. Sed hæc quidem ex ipso HULSEMANNO (d) desumit SCHERZERUS. Addendus hîc est BALTH. MEISNERUS, qui in Philosophiâ sobriâ (e) itidem statuit, coelum beatorum esse increatum, itemque JAC. MARTINI (f), qui & hoc maximè urget, Angelos, qui in terris apud nos sint, simul esse in coelis

C 3 apud

(c) Vide OSIANDRI Colleg. P. 6. p. 225. (d) Vide ejus vindicias S. Scripturæ, in operibus posthumis p. 184. 185. (e) P. 1. p. 546. sqq. (f) in Anti-Becano P. 2. p. 71. sqq.

apud Deum. Matth. 18. ψ . 10. Ebr. 1. ψ . ult. quod fieri
 nequiret, si cœlum esset creatum & supra nos existe-
 ret. Ita ille. Addendus & est C. E. BROCH-
 MANDUS (g), & J. G. DORSCHHEUS (h) & ABR.
 CALOVIUS (i) qui omnes existimant, cœlum beato-
 rum non esse locum propriè sic dictum sed saltem meta-
 phoricum, etsi $\pi\tau\epsilon$ beatorum distinctum utique sit à $\pi\tau\delta$
 damnatorum, quemadmodum status beatorum à statu
 damnatorum est distinctissimus. Aliud quippe est cœ-
 lum gloriæ, aliud iræ, & $\mu\acute{\epsilon}\gamma\alpha$ hîc est $\chi\alpha\sigma\mu\alpha$ Luc. 16.
 Nec, ubi beati in unum congregati sunt, damnaati in
 unum congregati sunt, qui sunt alibi. Ita & cœlum
 Dei, quod ubique est, est distinctum à coelo Angelorum
 Matth. 21. ψ . 25. Luc. 15. ψ . 18. & beatorum, quod non
 est ubique, sed saltem, ubi sunt Angeli & beati & im-
 mediatâ & beatificâ Dei visione fruuntur. Unde coe-
 lum beatorum est in coelo gloriæ, ita tamen, ut coe-
 lum gloriæ & majestatis divinæ coelum beatorum exce-
 dat (k). Hoc verò coelum gloriæ divina majestas est
 Joh. 3. ψ . 13. è quo mittitur & Spiritus S. 1. Pet. 1. ψ . 12.
 unde Deus prospicit Pl. 14. ψ . 2. 33. ψ . 13. unde & pre-
 ces exaudit 1. Reg. 8. ψ . 32. Pl. 19. 7. Unde & coelum
 extra hominem quoque est, quod contra Quackeros no-
 tavit SAM. SCHELGUIGIUS (l).

§. X.

(g) in Syst. Theol. P. 1. f. 340. sqq. (h) de S. Cœnâ contra
 Zwingerum p. 218. sqq. (i) in Syst. Loc. Theol. T. 3.
 p. 1005. Tacemus FEURBORNIIUM in Opp. Theol.
 p. 618. aliosque plures. (k) Vide Theologos hæc ulte-
 rius explanantes B. MEISNERUM in Philos. sobr. P. 1.
 p. 452. C. E. BROCHMANDUM in Syst. Theol. P. 2.
 p. 633. A. CALOV. in Syst. Loc. Theol. T. 3. p. 1000. &
 J. A. SCHERZERUM in Brev. Hülfem. enucl. p. 1110.
 (l) in Quacketismo confutato p. 585.